

Forhandlingen genoptoges.

Sundbo: Jeg vil takke den højtærede Undervisningsminister og det ærede Finansudvalg for den fastere Ordning, der er kommet med Hensyn til Tilskuddene til Højskolerne. Det forekommer mig, at det var paa høje Tid, denne Sag kom ind i et mere fast Leje, navnlig saaledes som de økonomiske Forhold har udviklet sig; og at en vis Del af Lærerlønnen udbetales af Staten, er sikkert ganske i sin Orden. Det er ogsaa i Overensstemmelse med, hvad man for Eksempel i Sverige har bevilget Højskolerne, om end det her foreslaaede Tilskud ikke er saa stort som det, man bevilgede i Sverige. Jeg kunde have ønsket, at det procentvise Tilskud til Læremidlers Anskaffelse havde været noget større. 35 pCt. er jo meget godt, men med Hensyn til Læremidler synes jeg, Staten burde stille sig saa kulant som paa nogen Maade muligt overfor Højskolerne som i det hele overfor alle Undervisningsanstalter. Det er vel nok det Materiel, man har vanskeligst ved at faa anskaffet paa Højskolerne, fordi Undervisningspengene er saa smaa, og det forekommer mig derfor, at man paa dette Omraade godt kunde være gaaet noget højere end til 35 pCt. Jeg synes ogsaa, at de 10 pCt. til Afdrag paa Laan og til Vedligeholdelse af Bygninger er et noget lille Tilskud, men derom kan der maaske forhandles senere, navnlig naar Sagen kommer ind i et mere varigt og fast Leje, og jeg vil gerne henstille til den højtærede Minister og det ærede Finansudvalg, at den Sag bliver ordnet paa Højskoleloven, saaledes at Ordningen bliver varig og ikke foreløbig, som den dog maa siges at være, saa længe den træffes paa de aarlige Finanslove. Det gælder nemlig ikke blot om, at der udbetales en vis fast Sum til Lærerløn o. l. i de enkelte Aar, men ogsaa, at Højskolerne kan vide, hvorledes de kan engagere Lærere, og kan være sikre paa at holde deres Lærere en Aarrække, naar de har antaget dem, og det vil de først kunne, naar det kan siges at være regelmæssigt, at der ydes et Tilskud som det, der her er Tale om.

Jeg ser, at der ogsaa til Understøttelse til Højskoleelever er optaget en større Bevilling, væsentlig under Hensyn til Sønderjyderne — den findes omtalt under Nr. 155 i Betænkningen. Jeg vil i den Anledning sige, at det er selvfølgelig rigtigt, at der ydes større Tilskud i Anledning af, at Sønderjyderne ogsaa skal have Under-

støttelse, men det vilde dog være heldigt, om det højtærede Undervisningsministerium ogsaa vilde paabyde Skoleraadene at give noget større Understøttelser. Det er ikke frit for, at Skoleraadene fremdeles lever i den Tankegang, man levede i her i Landet før Krigen, og indretter Understøttelserne derefter, og det er selvfølgelig forkert. Det var en forholdsvis høj Understøttelse, der blev udbetalt før Krigen, naar der udbetaltes 20—25 Kr. pr. Maaaned, medens Udgiften paa Højskolerne var 30 Kr., men naar man nu mange Steder bliver staaende ved 25—30 Kr., højst 40 Kr., medens Betalingen paa Højskolerne er 90 Kr., er det en væsentlig Forrykkelse til Skade for de ubemidlede Elever. Det vilde være rimeligt, om der var en nogenlunde ensartet Norm for disse Understøttelser i de forskellige Egne af Landet.

Jeg vil dernæst gøre en lille Bemærkning om Ændringsforslag Nr. 109, Betænkningens Nr. 141, om Understøttelse til Elever ved Husholdningslærerindeskolerne. Det er sikkert udmærket, at denne Understøttelse ydes, men naar der i Betænkningen staar, at der ogsaa uddannes Husholdningslærerinder til Folkeskolen, vil jeg sige, at de Lærerinder, der her er Tale om, har vel ikke Seminarieuddannelse, almindelig Lærerindeuddannelse, og naar de ikke har det, er de noget uanvendelige, navnlig ved Købstadskolerne. Det vilde være heldigt, om denne Undervisningsgren blev et Led i Folkeskolelærerindernes Uddannelse, enten paa Seminarierne eller efter Seminarieopholdet, men i hvert Fald saaledes, at der var Folkeskolelærerinder, der havde den fornødne Uddannelse i det Fag og kunde gøre Fyldest baade som Køkkenskolelærerinder og som almindelige Lærerinder.

Angaaende det Samraad, der omtales i Betænkningen under Nr. 165 om Forfatternes økonomiske Stilling, vil jeg gerne sige, at naar det ærede Finansudvalg har forbeholdt sin Stilling til tredje Behandling, betyder det forhaabentlig, at den højtærede Minister og Finansudvalget til tredje Behandling kommer med et virkelig gennemgribende Forslag til dette Spørgsmaals Løsning. Det forekommer mig nemlig, at der i høj Grad trænges til større Understøttelser paa dette Omraade, det, vi yder vore udmærkede Forfattere, er i Virkeligheden meget smaa.

Endelig maa jeg gøre et Par Bemærkninger om Folkeuniversitetsundervisningen. Det gjorde mig ondt, at det ærede Medlem Hr. Stilling tog saa haardt fat paa